

XI.

Causa efficiens principalis Domini est jus (a) aut gentium (b) aut civile. (c) Acquirat autem jus nobis dominium vel sine facto nostro (d) vel facto aliquo accedente sine nostro sine alieno. (e)

(a) Jus enim omnium illorum, quæ legitimè sunt, causa est, & quæ à jure aberrant, ab eodem excluduntur, ut pro nullis habeantur *Wes. ad princ. Inst. de Rer. divis.*

(b) quod etiam distinctionem dominiorum introduxit *l. ex hoc jure §. ff. de just. & jure.*

(c) Quod proprium est cujusque civitatis *Zoesius Comm. de acq. rer. dom. n. 6 Wes. ibid. num. 5.* De utroque jure loquuntur *Cajus §. C. in l. 1. ff. de acq. rer. dom. & Just. Imperat. in §. singulorum ii. Inst. de rer. divis.* Unde modi acquirendi sunt vel naturales vel civiles, *de quib. in thes. subsequ.*

(d) Nempe, quicquid ex re nostra nascitur, sine facto nostro nobis acquiratur, & rei nostræ accessio est, quæ ex ipsa re trahitur. Sic hereditatem nonnunquam sola lex & immediate defert, *L. lege 14. C. de legit. hered. t. t. Instit. de hered. quæ ab intest. deferuntur.*

(e) Fit hoc immediate per nosmetipsos. Et si res nullius sit, dominium jure gentium quaeritur occupatione; si vero alicujus est, traditione; (excipimus hic res hostium, quæ occupatione acquiruntur. *Zoes. de acq. rer. dom. n. 7.*) vel mediate per filios ac servos in potestate nostra existentes, *tit. Inst. per quas pers. nob. acquir.* per homines liberos *L. liber homo 19. ff. de acq. rer. dom.* per servos alienos bonâ fide quos possidemus, per procuratorem §. 5. *Inst. per quas pers. nob. acquir. l. 13. ff. de acq. rer. dom.* Per negotiorum gestorem, per tutorem, Curatorem, per Syndicum *Pac. ad tit. Cod. per quas pers. nob. acquir.*

XII.

Minus principalis causa Domini sunt personæ, quæ dominium acquirunt. Possunt autem omnes acquirere, nisi speciatim prohibeantur (a) vel conditione personæ suæ (b) vel suâ ipsorum voluntate id non agant, ut sibi acquirant (c)

B § (a) Sis